

Maloljetnici kao učinitelji krivičnih djela

Na ovu temu razgovarali smo sa sutkinjom krivičnog odjeljenja i sudijom za maloljetnike našeg suda, Sonsirej Radivojević.

1. Koliko često se maloljetnici javljaju kao učinitelji krivičnih djela?

U udjelu općeg kriminaliteta, maloljetnici kao prijestupnici nisu tako česta pojava, suprotno onome što bi se moglo zaključiti iz medija, i naravno da broj postupaka koji se vode prema njima variraju od kantona do kantona. Diverzitet krivičnih djela koja se javljaju u tim posebnim postupcima također ovise od brojnosti kantona, dostupnosti ili nedostupnosti maloljetnika različitim resursima i stopi i vrsti obrazovanja, ali i kulturološkim okvirima. Činjenica je da u Hercegovini imamo znatno niže stope maloljetničkog prijestupništva, dok su stope najviše u Tuzlanskom i Sarajevskom kantonu.

2. Koji su najčešći razlozi koji dovode do maloljetničkog prijestupništva?

Faktori su različiti i mogu se podijeliti u nekoliko kategorija, porodični (disfunkcionalne porodice, zanemarivanje, nasilje u porodici i sl.), socio–ekonomski(siromaštvo, nezaposlenost, nedostatak društvenih i rekreativnih aktivnosti za mlade, vršnjački pritisci) , obrazovni (niska motivacija za obrazovanje, loš nastavni kadar i sl), psihološki i emocionalni (nisko samopouzdanje, traumatska iskustva, mentalni poremećaji depresije i anksioznosti) , tehnološki (uticaj medija, internet nasilje). U većini slučajeva faktori djeluju sinergijski i potiču jedan drugog.

3. Koje se mjere i sankcije najčešće izriču maloljetnim učiniteljima krivičnih djela, iz Vaše prakse?

U našem zakonodavstvu maloljetniku, koji nije navršio 14 godina ne mogu se izreći niti mjere niti sankcije, ali prema iskustvu, u sudskom postupku (dakle ako nije primijenjena diverzija od redovnog toka krivičnog postupka) najčešće se izriču sankcije kao „odgojne mjere“ i najčešće se usvoje prijedlozi Kantonalnog tužilaštva.

4. Na koji način se može djelovati na maloljetnike kako se oni ne bi pojavili kao učinitelji krivičnih djela?

Prevenција maloljetničkog prijestupništva je dugotrajan i složen proces, ali se može dostići. Mjere prevencije podrazumijevaju jačanje suprotnog spektra rizičnih faktora, jačanje porodice, podizanje samopouzdanja mladih, razvoj kulture i sporta., promocija zdravih stilova, kontrola poremećaja u ponašanju djece od strane primarne porodice ali i pedagoškog kadra i u tu svrhu edukacije i razvoj programa podrške za mlade.